

Baśnie
Etniczne

Biblioteki Narodowej
ze środków finansowych
Kształtowania

John Bierhorst
BAŚNIE LATYNOAMERYKAŃSKIE

SPIS TREŚCI

PRZEDMOWA	5
WSTĘP	9
Indiańskie tło	11
Dwudziesty wiek	14
Opowiadanie i tłumaczenie	22
PROLOG. LEGENDY WCZESNOKOLONIALNE	27
1. Montezuma	32
I. Gadający kamień	32
II. Rana Montezumy	34
III. Osiem znaków	36
IV. Powrót Quetzalcoatla	37
V. Czy to ty?	42
2. Legendy o królach Inków	43
I. Mayta Capac	43
II. Burza	46
III. Znikająca panna młoda	48
IV. Posłaniec w czerni	50
V. Wyrocznia w Huamachuco	50
3. Święte Słowo	51
PODANIA LUDOWE. CZUWANIE W DWUDZIESTYM WIEKU	53
CZĘŚĆ PIERWSZA	58
4. W mieście Beniamina	58
5. Szczęście Antuca	60
6. Don Dinero i Doña Fortuna	64
7. Panna Lucia	66
8. Życzenia świętego Piotra	71
9. Kojot imieniem Teodora	72
10. Pogrzebani żywcem	73
11. Trzy szaty	75
12. Koń o siedmiu kolorach	79
13. Krowa	85
CZĘŚĆ DRUGA	88
14. Śmierć i lekarz	88
15. Co powiedziały sowy	89
16. Ciotka Nęcza	91
17. Opowieść o drzewku palmowym	92

18. Pedro de Urdemalas	94
I. Posłaniec z innego świata	94
II. Świnie króla	95
III. Worek	96
IV. Pedro idzie do nieba	98
19. Podróż do wieczności	101
20. Matka i córka	104
21. Ptaszek Słodki Czar	105
22. Śmierć przychodzi pod postacią koguta	109
23. Dwanaście Prawd Świata	109
Modlitwy ludowe	113
I. Przed rozpoczęciem różańca	113
II. Za zmarłych	113
III. Przeciw czarom	114
IV. Na zdjęcie klątwy	114
V. Przeciw wrogom	115
VI. Do świętego Antoniego	116
CZEŚĆ TRZECIA	117
24. Mysz i żuk gnojarsz	117
25. Kanonik i fałszywy przyjaciel króla	119
26. Historia, która stała się snem	121
27. Teresa i Pan	123
28. Ryż z popiołu	125
29. Juan María i Juana María	129
30. Żona czarownica	130
31. O, nikczemny Świecie	133
32. Trzy siostry	134
33. Hrabia i królowa	138
CZEŚĆ CZWARTA	141
34. Mądra Krystal	141
35. Miłość jak sól	145
36. Sen ponga	147
37. Lis i małpa	151
38. Dzban skąpca	152
39. Tup i mrówki	155
40. Mistrz i jego uczeń	158
41. Bęben ze skóry wszy	160
42. Trzy sny	162
43. Kępka bazylis	163
Zgadywanki	166
CZEŚĆ PIĄTA	170
44. Kurczak węglarza	170
45. Trzy rady	170

46. Siedem ślepych królowych	173
47. Szalony król	178
48. Klątwa matki	179
49. Pustelnik i pijak	180
50. Córka szlachcianki i syn handlarki węglem	182
51. Zaczarowana krowa	185
52. Ucho Judasza	188
53. Dobro złem się odpłaca	191
54. Córka rybaka	192
CZEŚĆ SZÓSTA	197
55. Na początku	197
56. Jak powstał pierwszy ludz	198
57. Żebro Adama	199
58. Adam i Ewa oraz ich dzieci	199
59. List Boga do Noego	200
60. Bóg wybiera Noego	201
61. Potop	202
62. Proroczy sen	203
63. Biała lilia	203
64. Noc w stajence	204
65. Gdy nastał ranek	205
I. Dlaczego zaczęło świtać?	205
II. To był najważniejszy dzień	205
66. Trzej Królowie	205
67. Psotne Dzieciatko Jezus	206
68. Chrystus uratowany przez świetlika	207
69. Chrystus zdradzony przez ślimaki	207
70. Chrystus zdradzony przez srokala	208
71. Niewidomy pod krzyżem	208
72. Świerszcz, kret i mysz	209
73. Jakby na skrzydłach	211
CZEŚĆ SIÓDMA	212
74. Ślamazara zabija cztery	212
75. Cena nieba i deszcz cukierków	214
76. Astrolog Sosnowa Szyszka	216
77. Pogromczyni smoków	218
78. Piesek Jaś	222
79. Najosobliwsza rzecz na świecie	223
80. Księżę Poczciwina	224
81. Kwiat lily-lo	229
82. Mój ogród ma się lepiej niż kiedykolwiek	230
83. Juan Bobo i świnia	232
84. Papuzi księżę	232

Łańcuszkowe zagadki	238
CZEŚĆ ÓSMA	240
85. Zmarły przemówił	240
86. Syn niedźwiedzia	241
87. Dobroczynność	248
88. Bogactwo bez pracy	249
89. Kto cię nie zna, ten cię kupi	251
90. Mysi król	252
91. Sroga Mariquita i Dobra Mariquita	254
92. Kolacja kuma	258
93. Wieprz	260
94. Dwie siostry	260
95. Reale ducha	262
CZEŚĆ DZIEWIĄTA	264
96. Zły kum	264
97. Czarne kurczaki	269
98. Dwugłowy	272
99. Drobinka	274
100. Rosalie	278
101. Wyrobnik idzie do pracy	282
102. Ćma	288
103. Zjadła je ziemia	289
EPILOG. MITY DWUDZIESTOWIECZNE	291
104. Dlaczego tytoń rośnie koło domu	295
105. Mąż myszółów	296
106. Martwa żona	299
107. Romi Kumu stwarza świat	300
108. Ona była myślą i wspomnieniem	301
109. Czyż to nie było złudzenie?	301
110. Początek życia kolibra	302
111. Opowieść o ibisie	303
112. Kondor szuka żony	304
113. Syn kapłana staje się orłem	306
114. Bunt garnków	309
115. Pochodzenie nieodwracalnej śmierci	310
PRZYPISY	311
Wstęp	311
Prolog. Legendy wczesnokolonialne	311
Podania ludowe. Czuwania w dwudziestym wieku	315
Epilog. Mity dwudziestowieczne	340
SŁOWNICZEK RDZENNYCH KULTUR	344
BIBLIOGRAFIA	347
WYKAZ ŹRÓDEŁ	355
SPIS TREŚCI	357